

Časopis „NAPREJ“ izhaja dvakrat mesečno in sicer 4. in 18.

Uredništvo, administracija in ekspedicija: Idrija št. 75.

Vse denarne pošiljatve na naslov:

Upravništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista: „Idrijska okrajna organizacija.“

Naročnina za celo leto: v Idriji (brez donašanja na dom): K 1-92, (z donašanjem na dom): K 2-40, po pošti K 2-50; v Nemčijo 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Volilci III. razreda!

Ne bo dolgo in šli bode na volišče, da izvolite občinske odbornike za naše mesto. V raznih številkah «Napreja» ste čitali o občinskem gospodarstvu našega mesta. Natančno se vam je naslikalo, kakšni gospodarji so dosedanji gospodje odborniki bili. Vsi veste danes — ako ste le hoteli zvedeti, — da je v naši občini potreba drugače gospodariti. Dosedanji možje pa drugače gospodariti ne znajo, kajti če bi znali — potem bi naše občinsko gospodarstvo bilo vse drugo!

Predlagamo vam zatorej za občinske odbornike naše može, ki so že v vsem svojem dosedanjem delovanju pokazali, da znajo zagovarjati interese delavskega ljudstva. Volite jih in čez tri leta bode te spoznali, da ste volili prav!

Naši kandidatje so:

Za odbornike:

Kobal Franc IV., rudar in posestnik.
Kogej Anton, gostilničar in posestnik,
Kokalj Ivan II., rudar in posestnik,
Morovec Simon, „ „ „
Uršič Alojzij, „ „ „
Velikanje Ivan I., „ „ „

Za namestnike:

Etjavec Janez V., rudar in posestnik,
Pivk Franc II., „ „ „
Šinkovec Luka, „ „ „

Volilci! Ti možje so naši možje. Volite jih in skrbite tudi, da se jih bode volilo in izvolilo. Porok so vam že njihova imena sama, da bodo v občini ti možje varovali interese občanarjev kar najskrbnejše.

Agitirajte za nje!

Potrudite se, da bodo izvoljeni!

Izvrševalni odbor okrajne socialne demokratične organizacije.

Iz seje občinskega odbora.

Predzadnji dan v letu je sklical župan Šepetavec mestne odbornike, da odobré proračun za l. 1906. Koj v začetku je povedal, da ima proračun eno veliko napako, namreč: v proračunu so potrebščine s pokritjem v popolnem soglasju, v resnici pa je 16.300 K primankljaja. Odborniki so vzeli to prežalostno novico molče na znanje, češ, to smo pričakovali . . .

Nato se je pričelo čitanje potrebščin iz rednega ter izvanrednega pokritja v mestnem zakladu. Pretresala se je točka za točko; nič se ni črtalo iz potrebščin, v rednem pokritju so se v posameznih oddelkih še nekatere točke povišale. V oddelku za oskrbovanje cest, ulic in trgov se je za vzdrževanje cest določilo še 500 K na predlog svetnika Svobode, in na predlog sodr. A. Kristana se je uvrstilo 700 K še za enega mestnega pometača. Dosedaj je imela Idrija samo enega pometača, ki pri vseh dobrih voljah, ki bi jih imel, ne more izvršiti naloženega dela.

Zato pa izgleda naše mesto ob dežju in ob snegu tako grdo, kakor nobeno drugo.

V oddelku zdravstvene zadeve se je napravila še nova točka: javna stranišča, ter se določilo 600 K za napravo teh. S tem se je zopet napravilo nekaj koristnega za naše mesto. Doslej nismo imeli nobenega stranišča; ptujec, ako je prišel v naše mesto, se je neznansko čudil temu dejstvu . . . Domačini pa so se še bolj čudili . . .

Potreba bi bilo še raznim položkam zvišati postavljene svote, ali — primankljaj bi le rasel in rasel.

Napravila se je še v proračun nova točka: Nagrada pisateljem za učne knjige za realko in določila se je svota 1000 K.

Sodr. A. Kristan je stavil predlog, naj se občinski odbor v zadevi učnih knjig slovenskih za srednje šole obrne na vseučiliški odsek, ki naj po županu Hribarju, kot načelniku stolnega mesta Slovencev, pozove občine, naj prispevajo s prispevki v fond za nabavo slovenskih učnih knjig. Vseučilišča slovenskega brez slovenskih srednjih šol si ne smemo misliti. Tudi ta predlog se je sprejel.

Proračun mestne imovine je izkazal nato 19.100 K primankljaja.

Prišlo je vprašanje pokritja. Povzel je besedo soodr. A. Kristan in v daljšem govoru bičal občinsko gospodarstvo liberalcev. Ostre besede njegove so žgale liberalce tako, da so se spravili celo na govornikovo plačo. Bogati Kobal izpod Gor je vstal ter začel mežljati o plači našega sodruga. Naletel pa je slabo. Sodruga A. Kristan ga je takoj ukrotil ter mu povedal par gorkih, da je vipavski kavalir poparjen umolknil. Galerija je burno pritrdjevala soodr. A. Kristanu. Župan je grozil, da bo izpraznil galerijo. Gospode liberalce je bolelo, ali pomagaj si — grehi se maščujejo!

Sodr. A. Kristan je bral levite gošpodom liberalcem. Vprašal je: kje je pokritje? Govorite, govorite! Občinske volitve

so pred durmi — bojite se sedaj zvišati doklad. Povejte no, kje dobimo pokritja za primankljaj? V l. 1903. ste nafarbali celo Idrijo, letos ne gre!

In g. župan se je zopet vzdignil ter predlagal naslednje pokritje:

3.000 K bo preostanka iz l. 1905,

5.000 K dobi Idrija od dežele (sicer se visi ta «podpora» v zraku!)

11.000 K pa naj se dobi z 20% doklado na žganje.

Sodruga A. Kristan je vstal in govoril proti ti dokladi. Samo najrevnejše sloje se vedno porabi v obdačenje. Revez naj plača posledice nemarnosti v občinskem gospodarstvu. Ali vse govorjenje ni pomagalo nič! 9 glasov je bilo proti tej dokladi, 9 za njo (med njimi slavni katoliski mož Valentin Čibej!) Županov glas je odločil, da zanemarjeno gospodarstvo Idrije sanirajo šnopsarji!

V nadaljni razpravi se je sprejel še proračun ubožnega zaklada in proračun ustanovnega zaklada.

V tajni seji so se rešile neke personalne zadeve. Julčetu Novaku se je v nagrado za njegovo napadanje nasprotnikov liberalnega občinskega gospodarstva v «Slov. Narodu» dala lepa novoletnina. I nu, je že tako. Vsak delavec je vreden svojega plačila. Liberalci pa niso v tem pogledu «umazani», zlasti, kjer ne gre iz njihovega žepa.

Bankerot liberalnega občinskega gospodarstva v Idriji.

Za naslov temu-le članku bi lahko napisali: Šnopsarji, edina nada, edini rešilni dohodek v pokritje primankljaja našemu mestu.

Zalostno je to, ali proketo resnično! Šnops, geruš, žganje — to je sedaj po

sklepu premodrih liberalcev postalo vir novih dohodkov našemu mestu.

Ko je bil proračun naše občine za leto 1906, sestavljen in občinarjem razpoložen, bilo je vse lepo v soglasju. Potrebščine so se vjemale s pokritjem. Sodr. A. Kristan je pa že na shodu 17. decembra 1905. dejal, govoreč o razpoloženem proračunu, da se mu zdi, da ne bo vse prav. Dejal je, da je prepričan do dna svoje duše, da s 75% doklad se v letu 1906. gospodarilo ne bode! Proračun, ki trdi, da bode 75% obč. doklad dovolj, ni pravilen. Obč. tajnik Julij Novak je seveda zagovarjal gospodarstvo občine, češ, da je sedaj vse prav! V seji obč. odbora, dne 30. dec. pa se je pokazalo, da so bile besede sodr. A. Kristana žal le presresnične. Mestna doklada na neposredne davke v 75% znesu v resnici samo 100.508 kron, v proračunu so jo pa imeli s 109.677 kronami postavljeno! Premanjkljaj pa znaša **19.100 kron** (reci devetnajsttisoč in sto kron). Ta primanjkljaj bi se pokriti moral z novim povišanjem doklad za 15—20%. Volitve pa bodo kmalu. In gg. liberalci se jih boje. Z naložitvijo novih doklad bi se strašno zamerili tudi lastnim volilcem-pristašem. Akoprem so zmeraj trdili, da naj se nalože le doklade in le doklade — češ, saj plača 99% teh erar, vendar niso v ti seji hoteli «ausrukati» z občinskimi dokladami. Prišli pa so z novo idejo — z dokladami na žganje. Vstal je g. župan Šepetavec ter utemeljeval pokritje tega primanjkljaja nastopno: nekaj imamo v kasi, nekaj da dezela (to sicer v luftu visi — je pripomnil občinski glavar), to drugo pa dobimo z dokladami na žganje. Privoščil si je nato malo predavanje o škodljivosti žganja. Če sklenemo 20% doklade na žganje, se ga bode manj popilo, in s tem bomo zelo veliko koristili boju proti alkoholu. Sodrug A. Kristan je pokazal nato gospodom, da je vse zgolj farbarija. S tem, da naložite 20% doklad na žganje, nočete pomagati v boju proti alkoholu, kajti ako se ga bo potem manj pilo, pa — dohodkov ne bode. Le takrat bi bilo odobravati doklade na žganje, ako bi občina dobro stala. Zdaj pa, ko je 19.000 primanjkljaja

in ko se hoče dobiti vir novih dokladov, je pa škandal, da se le-te išče v obdačenju šnopsa. Šnopsarji se bodo odslej tolažili: le pijmo ga, s tem pomagamo občini. Sploh pa se ne bojuje uspešno proti alkoholu s tem, da se draži. Delavcu dajte večjih plač, pa ne bode pil žganja, marveč pivo in vino. K žganju seže že v obupu!

Vse govorjenje sodr. A. Kristana je bilo zaman! Vsprejela se je 20% doklada na žganje. Žganje se je odobrilo kot vir novih dohodkov v zadnji uri liberalnega gospodarstva v naši občini. Gerušar je postal činitelj, na katerega so dohodki naše občine danes navežani!

Zalostno je to, ali presresnično!

Večje blamaže si liberalci v poslednjih zdihljajih niso mogli privoščiti.

Slavno započeto liberalno gospodarstvo v naši občini je sedaj bankerotno. Privedlo je celo gerušarja na pozorišče ter ga v svoji «demokratičnosti» postavilo za merodajnega činitelja!

Škandal!

Shod čipkaric.

Napredek se kaže že povsod! Ustanovitev «Prve idrijske čipkarske zadruge» je bil prvi početek lepega napredka, njeno delovanje pa je prelepo nadaljevanje... Zlasti veselo znamenje pa je bil shod čipkaric, ki se je vršil na sv. Treh kraljev dan popoldne.

Predsednica ženskega društva «Veda» sodruginja Marija Hladnikova je otvorila prelepo zborovanje, katerega se je udeležilo nad tristo čipkaric... Z lepimi besedami je pozdravila vse zborovalke in izrazila svoje veselje nad dejstvom, da je na poklic «Vede» prihitelo toliko čipkaric. Podala je nato besedo sodrugu Antonu Kristanu, ravnatelju «Občnega konsumnega društva v Idriji», ki je poročal nato o dnevnem redu, o važnosti združništva za delavskega človeka ter o specielni veliki važnosti «Prve idrijske čip-

karske zadruge v Idriji» za čipkarice idrijskega okraja.

Govornik je podal najpopreje pregled razvoja združništva od prvih početkov do dandanes. Pojasnil je ustanovitev prve zadruge v Rochdalle na Angleškem. Pokazal je na ubožne tedanje rochdallske tkalce, ki so s svojo ustanovitvijo celemu svetu napravili pot. Pripovedoval je o prvih pričetkih te konsumne zadruge: kako so se podjetnim tkalcem rogali lastni tovariši, kako jih pošiljali radi njihovega dela v blaznico, kako pa so ti tkalci s svojim konsumom napredovali, kako so kupili mlin, kakšne težave so z njim imeli — ali premagali so vse ovire ter postali pionirji na združnem polju. Kri-lata je že beseda o rochdallskih pionirjih, ali prav ti rochdallski tkalci so začeli velelepo akcijo, ki je danes pokazala najlepše sadove.

Po vzorcu rochdallskih tkalcev so se jele snovati konsumne zadruge po celi Angliji, tako, da je v kratkem združna ideja osvojila vse angleške delavce in da danes koraka Anglija na čelu združnega gibanja. Zveza zdruget na Angleškem je zelo mogočna in velenakupne družbe na Angleškem razpolagajo z milijoni.

Na Nemškem obstoji že okolo 2000 konsumnih društev, ki imajo nad en milijon članov in prometa več kot 250 milijonov na leto. — Deležev imajo nemška konsumna društva okrog 25 milijonov in rezervni fondi presegajo že enajsti milijon mark. Velenakupna družba nemških konsumnih društev znamenito uspeva.

V Švici je jako veliko konsumnih društev ter vsakojakih podobnih zdruget. Celo v Avstriji se je v tem pogledu prav veliko storilo. Delavska centralna zveza konsumnih društev šteje že nad 400 zdruget!

Koristi konsumnih društev so v glavnem naslednja:

1. Prožajo članom pristno, dobro in nepokvarjeno blago po zmernih cenah.

2. V konsumnih društvih se le za gotov denar prodaja. Odstranjen je takozvani sistem

«pufov» ali «kont», ker ta sistem je za delavca naravnost uničujoč.

2. Uprava in kontrola v vseh združnih zadevah vrši se po članih zdruget samih.

4. Čisti dobiček daje se kupujočim članom v razmerju njih nakupa.

5. Enako je uvaževanje vseh članov na združnih zborovanjih.

Delavec se z vstopom v konsumno zadruget otrese vseh kupcev ter postane sam kupec in odjemalec v eni osebi: Dobro ali slabo v zdruget — vse je od članov odvisno, kajti kakršni člani, takšno vodstvo, kakršno vodstvo, taki uspehi.

Delavcu mora danes biti zelo veliko na tem, da zdruget prospevajo, ker s tem prospeva njegova lastna stvar.

Združne organizacije so različne: poleg konsumnih društev imamo še produktivne (proizvajalne) zadruget, stavbne zadruget, hranilnice, posojilnice i. t. d.

Hranilnice in posojilnice imajo namen, denar shranjevati ter ga množiti s plodonosnim použivanjem. Za delavca so podružne važnosti. Veliko večjega pomena so produktivne zadruget, kjer delavci-proizvajalci stopijo sami na trg ter svoje produkte sami prodajajo. Imamo že prav veliko in dobro idočih pekar-skih zdruget (združnih pekarij), zdruget mi-zarskih, surovinskih pri posameznih obrtnih skupinah i. t. d. Celo združne tiskarne že obstoje in dobro delujejo.

O stavbnih zdruget ni še dosti izkušenj, ali brez dvombe imajo iste bodočnost. Vse zadruget pa imajo za delavskega človeka življenski pomen, ker ga vzdignejo iz mlakuže gospodarske odvisnosti v samostojnega gospodarja v lastnih gospodarskih stvareh.

Kar se tiče pomena zdruget in njih važnosti, vidimo oboje prav posebno v Idriji, kjer imamo «Občno konsumno društvo», čegar blagodejni upliv na celotno gospodarstvo delavcev se pozna od dne do dne.

Vzbudili smo v življenje tudi našo «Prvo idrijsko čipkarsko zadruget»!

Čipkarice! Kar je kruh za lačnega človeka, to je čipkarska zadruga za čipkarice. Danes še bogati veliko število čipkarskih trgovcev s tem, da vaše izdelke vam poceni odkupuje ter drago prodaja. Čipkaricam nasproti se tarna o slabih kupčijah, kljub temu pa se odpirajo nove trgovine. Da pa ostane ves zaslužek čipkarice v njeni lasti — to pa je namen čipkarske zadruge. Povzdigniti se mora slabo gospodarsko stanje čipkaric! To je mogoče le — ako ves ali vsaj največji del skupička za čipke pride v roke delavki, čipkarici. Čipkarica mora kot izdelovalka stopiti direktno v dotiko s konsumentom, oziroma za sedaj z velikim trgovcem. Prekupovalci se morajo odstraniti in skušati je doseči najenostavnejšo zvezo izdelovalca in konsumenta.

In zato je prva idrijska čipkarska zadruga ustanovljena. Ves čisti dobiček njen se bode razdelil med člane-delavke! In član čipkarske zadruge more in sme biti zgolj čipkarica. Pristopajte zatorej, čipkarice, v lastno svojo zadrugo! Bo vam edino v korist!

Zanimljiv je bil govor sodr. A. Kristana, in z velikim zanimanjem so ga tudi čipkarice poslušale. — Uspeh se pa že kaže. Takoj po shodu je pristopilo precej novih članic in še pristopajo dan za dnem. Tako je tudi prav! «Prva idrijska čipkarska zadruga» je edino pravo zatočišče čipkaric v idrijskem okraju! Le tako naprej!

* * *

Shodi čipkaric se bodo vršili tudi v okolici ter po vsem idrijskem okraju!

ZMES.

„Rdeči Prapor“, centralno glasilo slovenske socialne demokracije, izhaja sedaj v središču Slovenije, v Ljubljani. Slovenski proletarci nimamo doslej še razvitega časopisja. Na političnem polju imamo le «Rdeči Prapor» in «Naprej». — «Rdeči Prapor» izhaja vsak petek, «Naprej» pa vsakega 4. in 18. v mesecu. Prav zelo pogrešamo lista, ki bi nadomeščal dnevne liste meščanske, ki bi izhajal vsak dan. Socialističnega dnevnika pogrešamo. Druge narodnosti v avstrijski državi imajo vse polno socialno-demokratskih časopisov. Čehi n. pr. imajo kar tri socialno-demokratske dnevnike; v Pragi izhaja vsak dan zjutraj «Pravo lidu» (Pravica ljudstva), ki zvesto bojuje za proletarsko stvar; na Dunaju izhajajo «Dělnické listy» vsak večer ter vrše delavstvu izborna službo s podukom in energičnim postopanjem v vseh javnih zadevah; Brno pa ima od novembra meseca sem svoj češki socialno-demokratski dnevnik «Rovnost». Poleg teh treh dnevnikov imajo Čehi nebroj soc. dem. političnih, strokovnih, humorističnih, zabavnih in poučnih časopisov.

Vsaka večja volilno-okrožna organizacija ima svoje glasilo. Češki socialni demokrat čita glasilo svoje volilno-okrožne organizacije, krajevarski list «Zař» (ki izhaja vsak teden v 100.000 izvodih in stane le — 2 vinarja!), dnevnik «Pravo lidu» (oziroma «Rovnost» ali «Dělnické listy») ter še druge liste kakor humoristične «Rašple», zabavne «Rude květy» ali znanstveno «Akademijo». — Nemci n. pr. imajo dnevnik «Arbeiter-Zeitung» na Dunaju, ki je sploh najboljše urejevani list; v Gradcu izhaja soc. dem. dnevnik «Arbeiterwille» i. t. d. — Poljaki imajo soc. dem. list «Naprzod» (Naprej!), ki pod spretno redakcijo posl. Daszynskega tolče po nenasitni poljski šlahti in drugih sovražnikih delavskega ljudstva. Vse narodnosti v Avstriji imajo bolj razvito in razširjeno socialno-demokratsko časopisje, nego mi Slovenci, ki smo res v tem pogledu prav nazadnjaški. Slovenski klerikalci nam bi v tem pogledu lahko stali za vzgled. Slovenski klerikalci imajo svoj dnevnik «Slovenec», tednik «Domoljub», zdaj od decembra 1905

še tednik «Naša moč», ki ima specialni namen loviti kaline med delavstvom za klerikalno armado. Raznih «Bogoljubov», «Zgodnjih Danic», «Zor», «Katoliških Obzornikov», «Goric», «Primorskih listov» i. t. d. še ne omenjamo. Naši klerikalci so tako izborno preskrbljeni s časopisjem, da bi se mi slovenski socialni demokratje prav lahko veliko od njih naučili. Naši klerikalci so do kosti prepričani, da je časopisje velesila in zato množe in razširjajo svoje liste, kjerkoli le morejo. Kar govornik ne pove in ne more povedati, pove list, kar agitator ne opravi, opravi list — list, časnik je oni edini, ki vedno govori k ljudstvu, ki vedno pripoveduje in vedno agitira.

Mi slovenski socialni demokratje pa nimamo ne veliko dobrih agitatorjev, ne veliko časopisja. Velike važnosti bi bilo za nas, ako bi imeli več dobrih agitatorjev, še večje pa, ako bi imeli boljše, razširjenejše časopisje. «Rdeči Prapor» izhaja, kakor rečeno, vsak teden na 8 straneh. Dela se pa že sedaj na to, da bi izhajal dvakrat na teden. Važna

doba je baš sedaj, in baš sedaj se kaže tudi krvava potreba dobrega časopisja socialno-demokratskega. Letos bodo najbrže tudi že volitve v državni zbor, in najbrže že na podlagi splošne in enake volilne pravice. Potreba bo zato dobrih agitatoričnih brošur — še bolj pa pogostoma izhajajočega časopisja. Dolžnost slovenskih sodrugov in slovenskega delavstva je in bo: delati neumorno za razširitev časopisja našega, glavno za razširitev «Rd. Prap.»!

«Rd. Prapor», izhajajoč vsak petek, velja za avstro-ogr. kraje: 5 K 44 vin. za celo leto, 2 K 72 vin. za pol leta, 1 K 36 vin. za četrt leta. Za Nemčijo za celo leto 5 K 96 vin., za pol leta 2 K 98 vin., za četrt leta 1 K 49 vin. Za Ameriko za celo leto 7 K 28 vin. Posamezne številke veljajo 10 vin.

Sodrug! Na delo, da se «Rdeči Prapor» kot naše glavno glasilo razširi v večkratno izhajanje! Časopisje je naše orožje! Vsak naročnik «Napreja» naj bo tudi odjemalec «Rdečega Praporja».

Zdravotništvo.

Alkohol in otroci.

Da škoduje alkohol otrokom do 10. leta smo že večkrat poudarjali. Vkljub vsem svarilom se vidi še vedno nespametne starše, kako vsiljujejo vino ali pivo svojim nedoraslim otrokom na izletih, čes, naj pijejo, se bomo vsaj smejali njihovim kretnjam itd.

Nemško društvo abstinentnih učiteljic je napravilo kot bojno sredstvo proti alkoholizmu alkoholen-spominski list, kateri je bil poslan županstvu 350 nemških mest s prošnjo naj se izroče taki listi po šolah otrokom, ki naj nesejo potem omenjene listke domov. Spominski list ima sledečo vsebino:

1. Alkohol se nahaja v opojnih pijačah. (vinu, pivu, žganju itd.).

2. Alkohol je staničen strup. Po zaužitju preide koj v kri, prodre stanične

stene, pride v stanice in ugonobi stanično beljakovino. Bolj škoduje najfinejšim stanicam, naprimer možganskim in živčnim stanicam, kot pa večjim stanicam.

3. Alkohol škoduje skoraj vsem organom in provzročuje mnoge bolezni, ki nastopajo večkrat komaj čez leta: kakor jetrne, obistne in srčne bolezni, katarji in bolezni na umu. Mlademu telesu odvzame odpornost proti kužnim boleznim, na primer proti pljučni tuberkulozi.

4. Vsled zauživanja alkohola trpi rast otrokova: njegov tek je odvrnjen od njemu prikladne hrane — mleka, juhe in sadja.

5. Alkohol nima nobene hranilne vrednosti. Pivo ima sicer hranilno snov, t. j. slad, toda v zelo mali meri. Kozarec piva od 0.3 do 0.4 litra ima ravno toliko hranilnih snovij kot košček sladkorja.

6. Alkohol ne krepí in ne greje. Nasprotno on oslablja delovanje mišic in zmanjša delavno moč; prvemu varajočemu čutu gorkote sledi zmanjšanje telesne gorkote.

7. Alkohol zmanjša tudi delavnost živcev. Otroci, kateri zauživajo alkohol, postanejo leni, neumni in se težje in počasneje učijo.

8. Alkohol upliva tudi na voljo. Otroci postanejo dražljivi, prepirljivi, lahkomišelní in nemarni. Oni se ne morejo več vladati. Alkohol škoduje tudi njihovi npravstvenosti.

9. Iz otrok, ki so vajeni iz mladih nog uživanja alkohola, poslanejo pijanci v poznejših letih.

10. Zatorej ženske in matere, branite lastne otroke pred tem strupom za otroško telo in za otroški um. Vedno in vedno naj vam bodi pred očmi zapoved: Ne dajaj do 10. leta nobenemu otroku vina! Ako se ravnate po teh navedenih predpisih, si vzgojite trezen in nraven zarod, katerega lahko brez skrbi izpustite v življenje. Iz «Knajpovca».

Iz idrijskega okraja.

Značilna obsodba. Liberalni občinski odbornik sodnijski adjunkt dr. Ogoreutz je obsodil sodr. Antona Kristana radi prestopka razžaljenja časti na 100 K globe. Sodr. A. Kristan je takoj vložil priziv proti ti obsodbi. Sodr. A. Kristana sta tožila dva liberalna posestnika gg. Kavčič in Modrijan, češ, da ju je žalil na časti. Toženi naš sodrug je naznanil osem prič, ki so pod prisego določeno izrazile, da v tožbi inkriminiranih besedij sodr. A. Kristan sploh govoril ni. Tri priče pa: tožitelj Kavčič Jakob, znani Janez Pivk in klerikalni obč. odbornik Janez Kavčič pa so pod prisego potrdile zopet tožbo. Sodnik je nato oddal vse akte državnemu pravdnístvu, ki je začelo preiskavo glede krivega pričevanja vseh pod prisego zaslišanih prič. Sodr. A. Kristan je nato naznanil še 46 prič, ki naj izpovedo, kako je bilo na shodih, na katerih so se baje inkriminirane besede govorile. Tožitelja sta naznanila tudi 12 prič. Od vseh teh je bilo zaslišanih 37, od katerih je 16 sploh z gotovostjo potrdilo, da niso slišale inkriminiranih besedij in da bi morale slišati, ako bi se govorile. 15 jih je izpovedalo, da niso slišale teh besedij, sicer pa je mogoče, da so bile govorjene, ali one jih zagotovo niso slišale. **Tri priče** (na čelu teh smrtni in glavni sovražnik sodr. A. Kristana gosp. **Julij Novak!**) pa so potrdile obtožbo v polnem obsegu, tri pa pogojno! In sodr. A. Kristan je podal še zahtevo na daljno zaslihanje prič — dvesto jih bođe privedel takoj, ako je treba, da se izkaže dejanski stan. Sodnik ni pripustil daljnih prič, češ, da je zanj dejanski stan jasen in — obsodil je sodruka A. Kristana na 100 K globe!! Tako se je zgodilo in dogodilo... Stvar je sama na sebi jasna za poznavalca razmer malih mest, prav zelo jasna pa za poznavalca Idrije in njenih razmer. Ko bođe pa končana, izdamo najbržeje mi brošuro, v kateri bodo vse pravde našega sodr. A. Kristana, red idrijskimi sodniki opisane, zlasti pa pravkar se vršča. Radi tega tudi ni-

smo hoteli enkrat že o tem pisati, zlasti ne, dokler pravda ni končana.

„Slovenski Narod“ pa je o tem pod naslovom «Značilna obsodba» prinesel dne 9. januarja v znanem tonu pisano notico, kjer o ti razsodbi s satansko veselím obrazom poroča... To notico smo si shranili, prišla bo prav — kajti, pride že čas, ko nastanejo druge razmere, in ko bođe dopisnik «Slovenskega Naroda» dobil povrnjeno vse na stoterno. O nji bomo govorili, ko bo c. kr. deželno sodišče izreklo svoje končno mnenje. Za zdaj konstatiramo samo eno, in sicer, da bo liberalcem našim tudi tod izpodletelo. Delavstvo vidi razsodbo — bilo je priča dogodkom in — samo si ustvarja tudi svojo sodbo, ki pa sodr. A. Kristana le veseli. Sicer pa bomo še govorili!

Liberalna gospoda se med seboj neprestano tožari. Levičnik-Bevk, Levičnik-Bajželj — tožba na tožbo. V «Slov. Nar.» pa je ni besede o tem. Marljivi dopisnik, zganite se vendar ter zadostite svoji dolžnosti!

V občinskem uradu našem imajo strašno veliko dela... Noč in dan pišejo surovosti v «Slovenski Narod». Ni čuda, da potrebujejo še praktikantov in pomožnih uradnih oseb. Pri volitvah bomo še bolj govorili!

Vabilo na veselico. 21. t. m. priredi lokalna organizacija v Idriji veselico pri Črnem orlu s sledečím programom: 1. Bračranec, veseloigra v enem dejanju; 2. Petje moškega in ženskega zbora; 3. Šaljiva pošta, srečkanje; 4. Ples. — Vse veselice, kar jih je lokalna organizacija še priredila, so bile jako zanimljive in vedno smo se fino zabavali. Zato se vabi tudi sedaj vse prijatelje zabave na to veselico. Trudni in težki so sicer delavčevi dnevi, zabave in razvedrila je malo — porabimo torej saj to, kar se nam proža. Svirala bo godba «Delavskega godbenega društva». — Začetek bo ob pol 9. uri zvečer.

Iz Spodnje Idrije se piše: Tam v Idriji imate vedno polno shodov, pridite tudi k nam. Pri nas je probuje potreba. Naš delavec naj tedi kaj sliši. Sicer hodimo v Idrijo na shode, ali dobro bi bilo, ako se tudi pri nas češče prirede. (Se zgodi. — Op. ur.)

Prostovoljno gasilno društvo v Idriji priredi svoj 16letni občini zbor dne 21. prosinca t. l. ob uri uri popoldne v gostilni g. Josipa Šinkovca v Rožnih ulicah s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Odborovo poročilo. 3. Poročilo računopregledovalcev. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Zvečer ob 7. uri priredi društvo v istih prostorih zabavni večer s plesom, pri katerem svira oddelek sl. godbenega kluba. Posebna vabila se ne razpošiljajo. K mnogobrojni vdeležbi vabi uljudno odbor.

Kaj Idrija potrebuje. Preteklo leto se je zaklalo v mestni klavnici: 14 bikov, 236 volov med temi 4 biyoli, 313 krav, 100 telic, 266 telet, 290 ovac, 17 kg, 332 presičev in 39 junčkov in kozličev; 82 glav več kot prejšnje leto.

Rударji!

V nedeljo, dne 21. t. m. se vrši

javni rudarski shod

v pivovarni pri «Črnem orlu» zjutraj ob 9. uri.

Dnevni red: **Rudarske razmere.**

Udeležite se obilno tega shoda! Noben ne manjkaj! Sklicatelji.

Razpis službe.

Prva idrijska čipkarska zadruga v Idriji, vpisana zadruga z omejeno zavezo, razpisuje tem potom

službo uradnice.

Prosilka mora znati dobro čipkati ter mora biti zmožna slovenskega jezika v govoru in pisavi. Prednost imajo absolventinje osrednjega čipkarskega tečaja na Dunaju in one, ki so že v trgovinah s čipkami delovale. Ponudbe je poslati do 21. t. m. načelstvu zadruga.

Čipkarice!

Pristopajte v

„Prvo idrijsko čipkarsko zadrugo“.

Postanite članice! Začnite se brigati za svoj gospodarski obstoj!

Pristopnina znaša eno krono, ki se vplača bodisi v blagu, bodisi v denarju. Delež znaša 5 kron. Vsaka članica pa jamči za obveznost zadruga s trikratnim zneskom deleža.

Čipkarice! Zadruga misel naj se vdomači tudi pri vas! Postanite vse članice «Prve idrijske čipkarske zadruga»!

Kašelj!

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

2740 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko: „Tri jelke“. — Zaloga pri

Daniel Pirc, lekarna v Idriji.



Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno znamko župnik Kneipp.